

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Številka: 6034-2/2017/15
Datum: 19. 10. 2017

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je na podlagi sedme alineje enajstega odstavka 51. h člena in petega odstavka 51. r člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/2012-UPB7, 40/2012-ZUJF in 57/2012-ZPCP-2D, 109/2012 in 85/2014; v nadaljnjem besedilu: ZVIS) v zadevi podaljšanja akreditacije univerzitetnega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Inženirsko oblikovanje izdelkov ter doktorskega študijskega programa Oblikovanje in tekstilni materiali Fakultete za strojništvo Univerze v Mariboru, na zahtevo Univerze v Mariboru, ki jo zastopa rektor prof. dr. Igor Tičar, na svoji 118. seji 19. 10. 2017 sprejel naslednjo

ODLOČBO

- Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu podaljša akreditacijo univerzitetnega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Inženirsko oblikovanje izdelkov ter doktorskega študijskega programa Oblikovanje in tekstilni materiali Fakultete za strojništvo Univerze v Mariboru za nedoločen čas.*
- Stroški v tem postopku so breme agencije.*

Obrazložitev:

Univerza v Mariboru, ki jo zastopa rektor prof. dr. Igor Tičar (v nadaljevanju: vlagatelj) je Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljevanju: agencija) 22. 8. 2016 in 29. 9. 2016 posredovala vloge za podaljšanje akreditacije univerzitetnega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Tehniško varstvo okolja, magistrskega študijskega programa Inženirsko oblikovanje izdelkov ter doktorskega študijskega programa Oblikovanje in tekstilni materiali Fakultete za strojništvo. Univerzitetni študijski program se umešča na 7. raven SOK, magistrska študijska program na 8. raven SOK, doktorski program pa na 10. raven SOK. Kraj izvajanja študija je Smetanova 17, Maribor.

Univerzitetni študijski program Tehniško varstvo okolja je po klasifikaciji ISCED uvrščen v 52, po Klasius-SRV v 16204, Klasius-P v 5200, po klasifikaciji Frascati pa v 2. Strokovni naslov je diplomirani inženir tehniškega varstva okolja (UN), oz. diplomirana inženirka tehniškega varstva okolja (UN), okrajšano dipl. inž. teh. var. okolja (UN).

Magistrski študijski program Tehniško varstvo okolja je po klasifikaciji ISCED uvrščen v 52, po Klasius-SRV v 17003, Klasius-P v 5200, po klasifikaciji Frascati pa v 2. Strokovni naslov je magister inženir tehniškega varstva okolja, oz. magistrica inženirka tehniškega varstva okolja, okrajšano mag. inž. teh. var. okolja.

Magistrski študijski program Inženirsko oblikovanje izdelkov je po klasifikaciji ISCED uvrščen v 52, po Klasius-SRV v 17003, Klasius-P v 5219, po klasifikaciji Frascati pa v 2. Strokovni naslov je magister inženir oblikovanja izdelkov, oz. magistrica inženirka oblikovanja izdelkov, okrajšano mag. inž. obl. izd.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Doktorski študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali je po klasifikaciji ISCED uvrščen v 52, po Klasius-SRV v 18202, Klasius-P v 5200, po klasifikaciji Frascati pa v 2. Strokovni oz. znanstveni naslov je doktor znanosti oz. doktorica znanosti, okrajšano dr.

Svet agencije je na svoji 112. seji 20. 4. 2017 imenoval skupino strokovnjakov za izvedbo zunanje evalvacije in pripravo skupnega poročila o vlogi za podaljšanje akreditacije v sestavi prof. mag. Tanja Pak, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, Univerza v Ljubljani, prof. dr. Hans Zojer, Institute of Applied Geosciences, Graz University of Technology, prof. dr. Antun Stoić, Strojarški fakultet u Slavonskom Brodu in študent Matej Drobnič.

Področja presoje v postopkih podaljšanja akreditacije študijskih programov so določena v 22. členu Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Uradni list RS, št. 40/14; v nadaljevanju: Merila) in sicer: vpetost v okolje, delovanje visokošolskega zavoda, kadri, študenti, materialni pogoji, zagotavljanje kakovosti, inovativnosti in razvojne naravnosti ter organizacijo in izvedbo izobraževanja. V omenjenem členu je tudi določeno, da se kakovost študijskih programov presoja predvsem po organizaciji in izvedbi, podlaga za presojo pa je akreditiran študijski program in vse spremembe, nastale po zadnji akreditaciji.

Skupina strokovnjakov je evalvacijsko poročilo pripravila na podlagi samoevalvacijskega poročila vlagatelja, prejete dokumentacije in opravljenega ogleda visokošolskega zavoda 22. in 23. 5. 2017. Vlagatelj je 24. 8. 2017 Svetu agencije posredoval odgovor na poročilo strokovnjakov, v katerem se zahvaljuje za korektno izvedeno evalvacijo ter za zapisana priporočila, ki jih v veliki meri že udejanja in so del akcijskega načrta, v nadaljevanju pa poda podrobnejše odgovore na komentarje in nekatere izpostavljene priložnosti za izboljšave. Strokovnjaki so na podlagi odgovora vlagatelja 3. 10. 2017 poslali končno poročilo.

V svojem poročilu skupina strokovnjakov glede organizacije in izvedbe posameznih študijskih programov ugotavlja, da fakulteta v splošnem izpolnjuje zakonsko predvidena merila za akreditacijo. Učne enote so med seboj usklajene in tvorijo konsistentno celoto. Razmerje števila ur kontaktnega ur samostojnega dela študenta je ustrezno, kot tudi obremenitev študentov po ECTS. Na presojanih programih so vpisane manjše skupine študentov, zato je poudarek na individualnem delu in delu na projektih. Kot prednosti izvedbe študijskih programov strokovnjaki izpostavijo dobro horizontalno povezanost predmetov, kompetence diplomantov, ki so večinoma prepoznane tudi s strani delodajalcev ter intenzivno delovanje na projektih »Po kreativni poti do praktičnega znanja«. Med priložnostmi za izboljšave strokovnjaki svetujejo posodobitev literature, aktivnejše sodelovanje strokovnjakov iz gospodarstva z gostujočimi predavanci ter poenotenje nekaterih vsebin na prvi stopnji, ki se ponavljajo.

Pri izvedbi programa Inženirsko oblikovanje izdelkov strokovnjaki pohvalijo uspešno vpetost diplomatov v dizajn studie in veliko horizontalno povezanost predmetov. Med priložnostmi za izboljšave pri izvedbi tega programa pa opozorijo na vsebino programa kot celoto, za katero dvomijo da dovolj posega na področje umetnosti. Svetujejo prenovu programa in uskladitev kompetenc diplomantov (študentom manjkajo oblikovalske osnove ter teorija in vsebina grafičnega oblikovanja). Študij bi lahko izboljšali tudi tako, da bi posvetili več pozornosti mehkim znanjem in motivirali študente za boljše prehodnost.

Pri izvedbi programa Tehniško varstvo okolja strokovnjaki opozorijo, da se nekatere vsebine na prvi stopnji ponavljajo, predavanja, predvsem tista, ki so skupna s strojniki, pa so slabo prilagojena predznanju. Svetujejo tudi razmislek o dodatnih ožjih usmeritvah študija na drugi stopnji (npr. odpadki, zrak....) in enakomernejše pokritje vseh področij tehniškega varstva okolja (vode, odpadki, zrak...) ter razmislek o spremembi imena programa v smislu boljše

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

prepoznavnosti, kot tudi povečanje prepoznavnosti profila diplomantov (ocena študentov je, da program na prvi stopnji zaradi ozke usmerjenosti ponuja premalo možnosti zaposlitve oz. vpisa na druge fakultete).

Pri izvedbi študijskega programa Oblikovanje in tekstilni materiali strokovnjaki kot izrazito prednost izpostavijo kakovost raziskovalcev, ki so tudi izredno mednarodno dejavni in veliko delajo na projektih za zunanje naročnike. Zaradi slabega vpisa pa svetujejo preveriti možnost združitve programa s sorodnim, kjer je več zanimanja in uvedbe tega programa kot posebne smeri.

Vlagatelj v zvezi z ugotovitvami strokovnjakov glede izvedbe programa Inženirsko oblikovanje izdelkov in njegovega poseganja na umetniško področje odgovarja, da po njihovem prepričanju program vendarle obravnava oblikovalske vsebine, povezane s področjem ISCED 21-2-Moda, Oblikovanje interierja in industrijsko oblikovanje. Prav tako so nosilci umetniških predmetov izvoljeni na podlagi umetniških kriterijev, v skladu z veljavnimi merili za volitve v nazive. Za jasnejšo definicijo kompetenc bodo zadolžili nosilce za ustrezne posodobitve učnih načrtov posameznih predmetov, pristopili pa so že k zmanjšanju števila izbirnih predmetov (na podlagi izkušenj iz preteklih let) ter k posodobitvi literature. Uvajajo izbirni predmet »Grafično oblikovanje«, ki je namenjen podajanju teoretičnih in praktičnih osnov grafičnega oblikovanja.

Fakulteta si prizadeva tudi za obnovitev prostorov, v sklopu česar so predvidene modelne delavnice in računalniške učilnice s pripadajočimi delovnimi sredstvi. Mehke večšine lahko študenti pridobivajo z udeležbo na velikem številu usposabljanj, ki jih prirejata Študentski svet in Karierni center, spodbujajo pa jih tudi s projektnim delom in s predstavitvijo dosežkov študentov.

Glede prehodnosti pojasnjujejo, da se študenti v veliki večini odločajo za vpis absolventskega leta, zaradi česar se študij podaljša, v tem času pa večinoma že sodelujejo z delodajalci. Na fakulteti se zavedajo pomanjkanja kadrov na področju inženirskega oblikovanja, čemur posvečajo dodatno pozornost. Aktivno pripravljajo spremembe habilitacijskih meril na področju inženirskega oblikovanja, s čimer bi zagotovili več »oblikovalskega« kadra. Da bi študentom čim bolj približali oblikovanje v praksi, organizirajo predavanja strokovnjakov (oblikovalcev) iz prakse. Pri zagotavljanju kadrovske strukture izvajalcev študija, pa morajo upoštevati tudi kadrovske politike Univerze v Mariboru.

V zvezi z ugotovitvami strokovnjakov glede izvedbe prvo in drugo stopenjskih programov Tehniško varstvo okolja vlagatelj odgovarja, da so v prenovljenem predmetniku že odpravili večino podvajanj predmetov, tudi s pomočjo anketiranja in pogovora znotraj pristojnih kateder, z nosilci predmetov pa so se dogovorili za izboljšanje didaktičnega pristopa, da bodo vsebine lažje razumljive. Glede ocene študentov, da njihove kompetence ne zadoščajo, odgovarjajo, da lahko pridejo študenti prve stopnje med študijem v stik s gospodarstvom preko projektnega dela, projektov in izdelave diplomske naloge v podjetjih. V bodoče pa bodo z ukrepi promocije utrdili profil diplomanta tega študijskega programa v gospodarskem okolju in z dodatnim povečanjem sodelovanja z gospodarstvom omogočili lažjo zaposlitev diplomantov. V zvezi z uvedbo smeri na drugi stopnji vlagatelj meni, da lahko študenti dosežejo višjo stopnjo specializacije v enem podpodročju s pomočjo izbire izbirnih predmetov ter izbire projektnega dela in teme zaključne naloge. Za promocijo profila diplomanta načrtujejo predstavitev študija na socialnih omrežjih. Z aktivnostmi promocije so pričeli že v letu 2017 s posodobitvijo spletnih strani in vzpostavitev profilov. Prepoznavnost študijskega programa v gospodarstvu povečujejo tudi preko industrijskih in študentskih projektov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Vlagatelj glede slabega vpisa na študijskem programu tretje stopnje Oblikovanje in tekstilni materiali pojasnjuje, da je doktorski študij tipično individualni študij, število študentov na ožje usmerjenih področjih, pa bo tudi v prihodnje majhno. Predlagano združevanje študijskega programa z drugimi programi zaradi specifičnih vsebin programa ne ocenjujejo kot smiselno. Povezovanje je že sedaj omogočeno preko izbire predmetov med različnimi programi tretje stopnje v okviru fakultete in univerze. Hkrati zaznavajo, da se stanje v evropski in slovenski tekstilni industriji v zadnjih letih izboljšuje, s krepitvijo podjetij in njihovih razvojnih oddelkov pa pričakujejo v prihodnosti tudi povečano povpraševanje po doktorskih programih Oblikovanje in tekstilni materiali. Ohranitev kontinuitete celotne ponudbe doktorskega študija, ki se izvaja v okviru fakultete, je zato po njihovem mnenju nujna, ne nazadnje je ta doktorski študij v Sloveniji unikaten, saj povezuje tehniške vede oblikovalskimi.

Glede vpetosti v okolje (23. člen Meril) skupina strokovnjakov ugotavlja, da vlagatelj na tem področju izpolnjuje zahteve meril za akreditacijo. Vpetost v okolje izhaja iz poslanstva in strategije. Fakulteta sodeluje s številnimi dejavniki zunanjega okolja, kot so podjetja, drugi visokošolski zavodi, javni raziskovalni zavodi, slovenska in evropska tehnološka platforma idr. Skupaj s podjetji prijavljajo tudi EU in ARRS projekte. V mednarodno raziskovalno okolje je fakulteta vpeta preko evropskih programov, ter preko sodelovanja z drugimi tujimi univerzami in visokimi šolami. Prednosti vidijo strokovnjaki v prepoznavnosti fakultete, ter kompetenc diplomantov s strani delodajalcev, aktivnosti pedagogov v mednarodnih raziskovalnih projektih ter v sodelovanju z gospodarstvom na nivoju razvojnih in raziskovalnih projektov. Kot priložnosti za izboljšanje pa strokovnjaki svetujejo povečati število projektov na področju osnovnih raziskav, spodbujati delo v skupinah in sodelovanje s kolegi iz sorodnih področij, nadgraditi metodologijo spremljanja zaposljivosti diplomantov ter preučiti možnosti za priznavanje večjega števila predmetov zaradi boljše mobilnosti.

Vlagatelj z vidika delovanja (24. člen Meril) po mnenju strokovnjakov izpolnjuje merila za podaljšanje akreditacije. Fakulteta ima jasno definirane strateške cilje, na podlagi katerih z upoštevanjem izsledkov letne samoevalvacije pripravijo akcijski načrt. Med letom spremljajo realizacijo načrta, skrbnik je prodekanja za kakovost. Organiziranost fakultete je v skladu z zakonom in akti univerze, vloge posameznih organov in komisij so jasno opredeljene, zagotovljeno je soodločanje vseh deležnikov. Prednosti so še: natančno definiran akcijski načrt (aktivnosti, roki, odgovorne osebe) in sprotno spremljanje realizacije, ter nabor študijskih programov, ki predstavljajo niše na trgu znanja. Kot izboljšave strokovnjaki svetujejo povečati promocijo vpisa in aktivnosti na področju praktičnega usposabljanja.

Za kadrovsko strukturo, povezano z izvajanjem presojanih študijskih programov strokovnjaki ugotavljajo, da v celoti izpolnjuje kriterije meril za podaljšanje akreditacije (25. člen Meril). Struktura zaposlenih je sicer stabilna, vendar je v obliki obrnjene piramide (višje habilitirani učitelji so pogosto zaposleni na asistentskih delovnih mestih). Administrativno osebje zagotavlja kvalitetno podporo izvedbi študijskih programov. Vsak študijski program ima vodjo programa, ki odloča tudi o delovnih obremenitvah. Visokošolski učitelji so na voljo študentom tudi izven kontaktnih ur preko elektronske pošte, naslovi učiteljev so javno dostopni. Prednosti so še redna zaposlitev večine kadra, dostopnost učiteljev za študente, občutek pripadnosti fakulteti ter udeležba pedagogov in asistentov pri dodatnih pedagoških izobraževanjih. Priložnosti za izboljšanje so pomanjkanje kadrov z oblikovalskega področja, balansiranje med možnostmi za raziskovalno delo na vseh programih, ter reševanje neravnovesja obrnjene kadrovske piramide.

Z vidika študentov so po mnenju strokovnjakov merila v za podaljšanje akreditacije v celoti izpolnjena (26. člen Meril). Število študentov na visokošolskega učitelja na fakulteti je 30 na podpornega delavca pa 36, kar zagotavlja kakovostno izvedbo študijskih programov. Študenti so vključeni v različne raziskovalne in druge projekte v sodelovanju z industrijo. Zastopanost

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

študentov v organih je v skladu z zakonom in akti univerze ter fakultete. V splošnem študenti menijo, da je vzpostavljena dobra komunikacija med njimi, njihovimi predstavniki in vodstvom. Prednosti so še vključevanje študentov v aktivnosti fakultete in v promocijo njenih programov, ter mnenje študentov, da je ocenjevanje transparentno in dobro urejeno. Priložnosti za izboljšanje pa so povečati prepoznavnost dejavnosti študentskih predstavnikov, predvsem študentskega sveta, spodbuditi študente k izpolnjevanju študentskih anket, ter izboljšati prepoznavnost profila diplomanta med delodajalci.

Materialni pogoji (27. člen Meril), ki jih zagotavlja fakulteta so po mnenju strokovnjakov dobri, ter omogočajo izvajanje vseh dejavnosti v skladu s poslanstvom, vizijo in cilji. Prednosti so zagotovljeno dolgoročno financiranje pedagoškega dela, izkazana velika aktivnost za dodatno financiranje raziskovalnega dela ter zagotovljena je oprema za izvedbo pedagoškega procesa in za izvajanje raziskav. Kot priložnosti za izboljšanje svetujejo strokovnjaki pridobitev več opreme za »hands-on experience«, uvedbo sistema letnega plana nabave in odpisa knjižničnega gradiva, skrb za uravnoteženo pokritost vseh študijskih področij s sodobno literaturo ter ureditev delavnic.

Vlagatelj po mnenju strokovnjakov izpolnjuje pogoje za podaljšanje akreditacije na področju zagotavljanja kakovosti (28. člen meril), viden je tudi napredek od prejšnje akreditacije. Krovni dokument kakovosti je Poslovnik kakovosti Univerze v Mariboru, posebnost fakultete je prodekan za področje kakovosti, ki je vezni člen med vodstvom, komisijo za kakovost in deležniki. Študenti ne sodelujejo pri pisanju celotnega samoevalvacijskega poročila, temveč le pri poglavjih, ki se jih tičejo neposredno, so pa s poročilom dobro seznanjeni. Prednosti so seznanjenost študentov z rezultati študentske ankete, dobra organizacijska struktura zagotavljanja kakovosti ter pozitiven odnos vseh deležnikov glede kakovosti. Kot priložnosti za izboljšave pa strokovnjaki svetujejo večjo dejavnost komisije za kakovost tudi v smislu formalnega predlaganja sprememb ne le spremljanja, anketiranje delodajalcev o kompetencah diplomantov, prizadevanja za povečanje števila izpolnjenih študentskih anket ter izboljšati prepoznavnost diplomantov presojanih programov na trgu dela.

Sedma alineja enajstega odstavka 51. h člena ZViS, določa, da svet agencije odloča o akreditacijah študijskih programov. Drugi odstavek 32. člena ZViS določa, da mora univerza oziroma samostojni visokošolski zavod študijski program akreditirati pri agenciji, in sicer najmanj vsakih sedem let.

ZViS v 35. členu določa obvezne sestavine študijskih programov: splošne podatke o programu (ime, stopnja, vrsta, trajanje), opredelitev temeljnih ciljev programa oziroma splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc, ki se s programom pridobijo, podatke o mednarodni primerljivosti programa, podatke o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda, predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS) in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu, pogoje za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa, merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program, načine ocenjevanja, pogoje za napredovanje po programu, pogoje za prehajanje med programi, način izvajanja študija, pogoje za dokončanje študija, pogoje za dokončanje posameznih delov programa, če jih program vsebuje, ter strokovni naslov, tvorjen v skladu z zakonom. Študijski programi za pridobitev izobrazbe imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda.

Svet agencije je vlogo za podaljšanje akreditacije obravnaval na svoji 118. seji 19. 10. 2017 ter na podlagi samoevalvacijskega poročila visokošolskega zavoda, končnega evalvacijskega poročila strokovnjakov, odziva vlagatelja na evalvacijsko poročilo ter ostale dokumentacije presodil, da študijski programi izpolnjujejo pogoje vseh točk Meril in ZViS za podaljšanje

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

akreditacije, ki zajemajo vpetost v okolje, delovanje visokošolskega zavoda, pogoje v zvezi s kadri in študenti, materialne pogoje in pogoje s področja zagotavljanja kakovosti. Ustrezna sta tudi organizacija in izvedba študija. Svet soglaša s priporočili za izboljšanje, ki jih je skupina strokovnjakov izrazila v končnem evalvacijskem poročilu.

Svet agencije je zato skladno s petim odstavkom 51. r člena ZVIS sklenil, kot je odločeno v prvi točki izreka te odločbe.

Na podlagi 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 8/2010 in 82/2013; v nadaljevanju: ZUP) organ v odločbi odloči o stroških postopka, kdo trpi stroške postopka, koliko znašajo ter komu in v katerem roku jih je treba plačati.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba v roku 30 dni od vročitve pisnega odpravka te odločbe. Pritožba se vloži pri organu, ki je to odločbo izdal, svetu Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, Slovenska cesta 9, 1000 Ljubljana. V pritožbi mora biti navedena odločba, ki se izpodbija, in pri tem označen organ, ki ga je izdal, ter številka in datum odločbe. Pritožnik mora v pritožbi navesti, zakaj odločbo izpodbija (238. člen ZUP). O pritožbi bo odločala pritožbena komisija Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Postopek vodil:

Matjaž Štuhec
Področni sekretar

dr. Andreja Kocijančič

Predsednica sveta
Nacionalne agencije Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

Vročiti: Univerza v Mariboru, Slomškov trg 15, SI-2000 Maribor, osebno

